

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Reelika Väljaru
min@kul.ee

Teie 17.05.2024 nr 1-18/636-1

Meie 14.06.2024 nr 2.3-8/24/1406-2

Vastus nõudekirjale

Andmekaitse Inspeksioon sai Teie pöördumise, milles märgite, et Kultuuriministeerium on tellimas Statistikaametilt riiklikku statistikatööd kultuuris osalemise kohta. Tegemist on küsitlusuuringuga, mis toimub alates 2015. aastast. Samas vajab ministeerium poliitika kujundamise eesmärgil detailsemaid kultuuris osalemise uuringu andmeid, kui avaldab Statistikaamet oma statistika andmebaasis. Andmete saamiseks on Statistikaametile esitatud taotlus konfidentsiaalsete andmete kasutamiseks teaduslikul eesmärgil.

Soovite teada, kas kultuuris osalemise uuringu 2023. aasta andmestikule, mis hõlmab pseudonümiseeritud eriliigilisi isikuandmeid, ligipääsu saamiseks peab Kultuuriministeerium taotlema eelnevalt Andmekaitse Inspeksiooni ja valdkonna eetikakomitee luba. Lisaks soovite teada, et kui Statistikaamet teeks ministeeriumile kättesaadavaks anonümiseeritud 2023. aasta kultuuris osalemise uuringuandmed, siis sellisel juhul oleks samuti vajalik eelnevalt taotleda inspeksiooni ja valdkonna eetikakomitee luba uuringu andmestiku või selle osade kasutamiseks.

Selgitame, et riikliku statistika läbiviimist reguleerib riikliku statistika seadus (RStS). RStS § 8 lõike 1 järgi on riikliku statistika tegijaid kaks – Statistikaamet ja Eesti Pank. Riikliku statistika tegemiseks koostatakse igal aastal järgmiseks viieks aastaks riikliku statistika programm¹, mis koosneb Vabariigi Valitsuse kinnitatud statistikatööde loetelust². Statistikaameti 2024.–2028. aastal tehtavate statistikatööde loetelus³ (rida 144) on ühe statistikatööna nimetatud ka „Kultuuris osalemise uuring“. Järelikult on Teie kirjas märgitud uuringu puhul tegemist Statistikaameti kui riikliku statistika tegija poolt läbiviidava riikliku statistikatööga, mille käigus toimub andmetöötlus RStS-s sätestatud alustel.

Isikuandmete töötlemist teadus- ja ajaloouringu ning riikliku statistika vajadusteks reguleerib aga isikuandmete kaitse seaduse (IKS) § 6. Nimetatud paragrahvi lõike 5 järgi loetakse teadusuuringuks ka täidesaatva riigivõimu poolt poliitika kujundamise eesmärgil tehtavad analüüsid ja uuringud. Seega olukorras, kus Kultuuriministeerium soovib omalt poolt läbi viia poliitika kujundamiseks uuringut, tuleb lähtuda IKS § 6 lõikest 5 ning seda isegi siis, kui uuringuks kasutatakse Kultuuriministeeriumi poolt tellitud riikliku statistikatöö raames kogutud andmeid.

¹ RStS § 4 lõige 1

² RStS § 16 lõige 1 punkt 1

³ Vabariigi Valitsuse 21.12.2023 korralduse nr 305 lisa

(<https://www.riigiteataja.ee/aktiivisa/3110/2202/0006/51klisa1.pdf#>)

IKS § 6 lõige 5 näeb ette, et enne uuringuks vajalike isikuandmete töötlemise algust kontrollib Andmekaitse Inspeksioon IKS §-s 6 sätestatud tingimuste täitmist, mistõttu tuleb ka Kultuuriministeeriumil enne Statistikaametilt andmete saamist taotleda eelnevat kooskõlastust inspeksioonilt.

Siinjuures selgitame, et isegi kui Statistikaamet esitab Kultuuriministeeriumile uuringu läbiviimiseks vajalikud andmed pseudonüümitud või anonümiseeritud kujul, on siiski tegemist riikliku statistika tegemise eesmärgil kogutud andmete teisel eesmärgil töötlemisega Statistikaameti poolt ning selliseks toiminguks peab Statistikaametil olema õiguslik alus. Kuna toimingud, mida tehakse andmete n-ö ettevalmistamisel teadusuuringu tegemiseks, ei liigitu riikliku statistika tegemiseks, siis saab seaduslik alus andmete töötlemiseks tulla antud juhul ikkagi ainult IKS-st.

Lisaks inspeksiooniga kooskõlastamise kohustusele näeb IKS § 4 ette, et eriliiki isikuandmete töötlemise puhul annab oma kooskõlastuse ka asjaomase valdkonna eetikakomitee, hinnates uuringu vastavust IKS §-s 6 sätestatud tingimustele, aga samal ajal hinnates ka uuringuga seotud eetilisi aspekte.

Seega tuleb Kultuuriministeeriumil enne andmete saamist kooskõlastada uuring nii Andmekaitse Inspeksiooni kui ka valdkonna eetikakomiteega.

Loodame, et saime selgitustega Teile abiks olla.

Lugupidamisega

Terje Enula
jurist
peadirektori volitusel